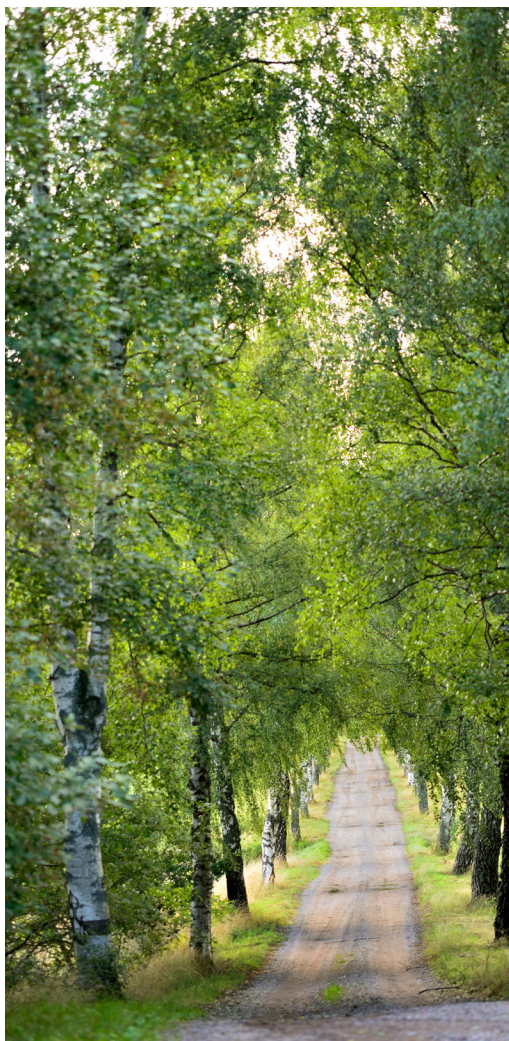

Bilaga till Översiktsplan

Utställnings-
utlåtande

Översiktsplan Håbo - en kommun för framtiden

Utställningsutlåtande, december 2021

Översiktsplanegruppen på planeringsavdelningen, Håbo kommun,
har ansvarat för att ta fram ny översiktsplan

Utställningsutlåtandet har tagits fram av Norconsult AB i nära samverkan
med planeringsavdelningen.

Carolin Folkesson, uppdragsledare Norconsult AB

Charlotta Boström, handläggare Norconsult AB

Louise Karlsson, handläggare Norconsult AB

Innehåll

Inledning	3
Inkomna synpunkter	3
Vad har hänt efter utställningen?	3
Sammanfattning av inkomna synpunkter	3
Länsstyrelsen Uppsala län	5
Allmänt om planförslaget	5
Synpunkter enligt 3 kap. 16§ PBL	9
Hållbarhetsbedömningen, bilaga 2	15
Övriga myndigheter, organisationer och privatpersoner	16
Hållbar utveckling	16
Framtida bebyggelseutveckling	17
Näringsliv	24
Kommunikationer	24
Vatten	31
Teknisk försörjning	32
Utbildning	34
Riksintressen (utöver Länsstyrelsens yttrande)	35
Kartor	35
Ekonomiska konsekvenser	36
Ingen erinran	37

Inledning

I december 2015 beslutade kommunfullmäktige att ta fram en ny kommuntäckande översiktsplan för Håbo kommun. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att uppnå visionen Vårt Håbo 2030.

Förslaget till ny översiktsplan var ute på utställning mellan den 17 juni och 30 september 2019. Under utställningstiden fanns utställningshandlingarna och kortversionerna tillgängliga i kommunhuset och i Håbo bibliotek i Bålsta samt i Stenhuset vid Skokloster slott. Under Håbo festdag i augusti 2019 fanns tjänstepersoner tillgängliga att svara på frågor om översiktsplanen.

I detta utställningsutlåtande sammanfattas och kommenteras inkomna synpunkter. Utställningen har genomförts i enlighet med plan- och bygglagen (PBL (2010:900) 3 kap 15-17§§, samt 1 kap 22§.

Inkomna synpunkter

Under utställningen inkom totalt 38 yttranden. Vissa av yttrandena är underskrivna av flera personer och ett av yttrandena innehåller en namninsamling påskrivet av 302 personer.

Följande myndigheter, regionala organ och kommuner yttrade sig över utställningsförslaget: Länsstyrelsen, Trafikverket, Försvarmakten, Räddningstjänsten, SGI, SGU, Energimyndigheten, Svenska kraftnät, Strålsäkerhetsmyndigheten, Enköpings kommun, Knivsta kommun, Upplands-Bro kommun, Uppsala kommun,

Inom Håbo kommun yttrade sig Barn- och utbildningsnämnden, Bygg- och miljönämnden och Tekniska nämnden.

Övriga synpunkter har inkommit från Håbo Ridklubb, Lantbrukarnas riksförbund, Naturskyddsföreningen, Torresta tomtägarförening, Bista Mälarstad AB, Gillöga AB, Sand & Grus AB Jehander. Vidare har 14 yttranden inkommit från privatpersoner.

Länsstyrelsens yttrande återfinns i sin helhet i bilaga till detta utställningsutlåtande.

Vad har hänt efter utställningen?

Efter utställningstiden har kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) fått ta del av sammanställningen av inkomna synpunkter. Förslaget har reviderats redaktionellt utifrån inkomna synpunkter. Länsstyrelsens yttrande har föranlett att LIS-område Biskops-Arnö och Ekilla tagits bort. Vissa områden i mark- och vattenanvändningskartan har efter utställningen fått en annan kategori utifrån avstämning med de förtroendevalda. Ändringarna i mark- och vattenanvändningskartan har även skett i dialog med Länsstyrelsen.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Nedan sammanfattas inkomna synpunkter.

Länsstyrelsens prövningsgrundande synpunkter

Riksintresse för kulturmiljövård

Enligt Länsstyrelsen riskerar en utbyggnad vid Skokloster slott att medföra påtaglig skada på riksintresseområdets värden. De föreslagna åtgärderna inom LIS-området vid Skokloster slott anses vara så otydliga att Länsstyrelsen inte kan bedöma om

riksintresseområdets värden tillgodoses eller ej. Länsstyrelsen efterfrågar därför att översiktsplanen kompletteras med vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa att riksintresseområdenas värden tillgodoses.

Riksintresse för kommunikationer

Länsstyrelsen befarar att åtgärder som berör statlig infrastruktur eventuellt inte är möjliga att genomföra.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen befarar att belastningen till Mälaren kommer öka.

LIS- områden

Länsstyrelsen anser att LIS-området Biskops-Arnö är olämpligt och bör utgå ur förslaget. Det nya LIS-området i Ekilla riskerar att skada Natura 2000-området.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen är otydlig avseende grundvatten av god kvalitet och saknar information om vattenförsörjning.

Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bör hantera risker för översvämning på ett tydligare sätt. De anser vidare att en riskanalys ska tas fram vid byggnation inom 150 meter från farligt godsleder.

Hållbarhetsbedömning

Länsstyrelsen anser att hållbarhetsbedömningen har brister.

Framtida bebyggelseutveckling

Över 300 personer motsätter sig att området öster om Torresta bebyggs med småhus på sikt. I många yttranden opponerar man sig också mot en större bebyggelseutveckling på landsbygden samt att orten Bålsta omvandlas till stad. Flera efterfrågar att framtida bebyggelse begränsas till de befintliga tätorterna och anser att kommunen bör värna sin egen identitet och motverka att den förändras. Några motsätter sig att området Nya Kalmarsand pekats ut som framtida trädgårdsstad och påpekar att man bör bygga stationsnära, energi- och resurssnålt samt där det redan finns befintlig infrastruktur. Vidare ger några förslag på områden som anses vara lämpliga att bebygga.

Kommunikationer

Ett fåtal yttranden tar upp platser i kommunen där de anser att trafiksituationen bör förbättras och två grannkommuner nämner vikten av att bygga ut Mäljarbanan med nya spår.

Natur och rekreation

Många av de yttranden som inkommit handlar om att naturen är en stor tillgång som kommunen måste värna om. Många anser att natur- skogs- och jordbruksmark ska bevaras och skyddas från exploatering och flera efterfrågar att texterna om natur och rekreation bearbetas och utvecklas. Vidare värnar flera om strandskyddet och motsätter sig bebyggelse i strandnära läge.

Övrigt

Det har inkommit en rad redaktionella synpunkter samt synpunkter på att texter och kartor bör förtydligas.

Länsstyrelsen Uppsala län	Länsstyrelsen Uppsala län	Kommunens kommentarer
	<p>Allmänt om planförslaget</p> <p>Håbo kommun har inför utställningen av översiktsplanen reviderat och kompletterat planförslaget. Länsstyrelsen konstaterar att översiktsplanens upplägg och struktur har ändrats avsevärt. Även den till översiktsplanen tillhörande mark- och vattenanvändningskarta har fått ett annat utseende och till viss del förändrat innehåll. Länsstyrelsen kan konstatera att ändringarna som har gjorts är både små och stora, vilket gör det svårt att se vilka ändringar som är väsentliga. Länsstyrelsen anser att en läsanvisning krävs för att göra planen mer läsbar och för att enkelt kunna göra en jämförelse med vad som förändrats sedan samrådsskedet.</p> <p>Länsstyrelsen rekommenderar Håbo kommun att ställa ut översiktsplanen på nytt. Enligt lagkommentaren till 3 kap. 18 § PBL ska som väsentlig ändring räknas inte bara sådant som är av vikt för medborgarinflytandet utan också sådana ändringar som berör områden av riksintresse och mellankommunala samordningsfrågor. Översiktsplanen ska vara vägledande i efterföljande planering och beslut mot en hållbar samhällsplanering samt i prövningar, i bland annat PBL och miljöbalken (MB). Länsstyrelsen anser att kommunen bör komplettera översiktsplanen med de synpunkter som framförs i detta yttrande, och därefter ställa ut översiktsplanen på nytt. Översiktsplanen är det viktigaste instrumentet i dialogen mellan kommunen, staten och medborgaren. En ny utställning av översiktsplanen ökar den demokratiska processen och skapar förutsättningar för medborgarna att kunna påverka utvecklingen av kommunen.</p> <p>Genomgående saknas riktlinjer för hur de målsättningar som sätts upp i planen ska</p>	<p>Noteras. Kommunen bedömer inte att det är relevant att ha en läsanvisning i antagandehandlingen om planförslagets förändringar mellan samråd och utställning.</p> <p>Laghänvisningen och lagkommentar avser ändringar efter utställning och är därför inte relevant i detta fall. Kommunen avser inte att ställa ut översiktsplanen på nytt.</p> <p>Kommunen bedömer att översiktsplanen ger</p>

	<p>omsättas i efterföljande detaljplanering, vilket försvårar översiktsplanens genomförande. Det bör tydliggöras för hur olika frågor ska hanteras i efterföljande planering framför allt vad gäller natur- och kulturmiljön.</p> <p>Under arbetes gång har flera nya väsentliga underlag till översiktsplanen tagits fram, bland annat VA-policy och VA-plan, vattenprogram samt dagvattenpolicy. Länsstyrelsen anser att kommunen ska beskriva hur dessa planer och policys ska vara styrande och lyftas fram i översiktsplanen. I de fall där målkonflikter kan uppstå mellan olika intressen, hade en vägledning för hur dessa ska hanteras behövts.</p> <p>Länsstyrelsen anser vidare att vägledningar och riktlinjer är överlag för svaga och otydliga. De generella riktlinjerna avseende kulturmiljö ger ingen tydlig vägledning vid prövning, lov eller framtida detaljplanering. För att säkerställa att de kulturhistoriska värdena inom riksintresseområden och övriga värdefulla kulturmiljöer kvarstår, krävs tydligare och mer konkreta riktlinjer. I de fall bebyggelseutveckling planeras inom riksintresseområden eller områden med höga kulturhistoriska värden, bör förutsättningarna för genomförandets möjligheter ha studerats mer och beaktats innan översiktsplanens färdigställande. Detta måste annars ske i samband med efterföljande detaljplanearbete, vilket är resurskrävande och något som inte är önskvärt. Enligt översiktsplanen ska kommunens kulturmiljöprogram från år 2013 användas som vägledning vid lov och planering. Länsstyrelsen ställer sig dock tveksam till om programmet räcker som underlag vad gäller fornlämningsmiljöer och landskapsaspekter, då programmets riktlinjer inte behandlar fornlämningar och i endast liten omfattning belyser landskapsaspekter. Översiktsplanen eller kulturmiljöprogrammet behöver kompletteras i detta hänseende.</p>	<p>tillräcklig vägledning för efterföljande planering, byggande och övriga prövningar.</p> <p>Styrdokumentet har tagits fram parallellt med arbetet med ny översiktsplan. Hur styrdokumentet ska användas och vara styrande framgår av respektive dokument.</p> <p>Kommunen bedömer att riktlinjerna ger tillräcklig vägledning för efterföljande planering, byggande och övriga prövningar. Översiktsplanen visar kommunens viljeinriktning. Hur respektive område kan utvecklas utan att påtagligt skada riksintressen, utreds i efterföljande detaljplaner eller tillståndprocesser.</p>
--	---	---

	<p>Länsstyrelsen anser att laghänvisningar gällande skydd för kulturmiljön fortfarande är bristfälliga och behöver förtydligas, detta gäller både kulturmiljölagen och plan- och bygglagen. Vidare anser Länsstyrelsen att förordning (2013:558) om statliga byggnadsminnen bör nämnas i översiktsplanen, då det finns två statliga byggnadsminnen inom kommunen (Skoklosters slott och park samt Biskops-Arnö).</p> <p>Utställningshandlingen öppnar för att de områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen som togs fram år 2000 för Hägeby sockencentrum, Övergrans kyrkby och Brunnsta by ska kunna tas bort. Områdesbestämmelserna infördes för att skydda betydelsefulla kulturhistoriska värden i den bebyggda miljön. Länsstyrelsen anser att områdesbestämmelserna ska vara kvar, då förutsättningarna inte har förändrats.</p> <p>Länsstyrelsen anser att Håbo kommun bör komplettera översiktsplanen med information, analys och konsekvenser vad gäller täkter och materialbehov. Materialförsörjning är en förutsättning för planerad och önskad exploatering. Två stora naturgrustäkter inom kommunen har eller är inom relativt snar framtid på väg att stängas ned. Det saknas text om hur kommunen avser att lösa kommande materialbehov på ett så hållbart sätt som möjligt.</p>	<p>Laghänvisningar avseende kulturmiljö har förtydligats.</p> <p>Statliga byggnadsminnen finns med som kategori i mark- och vattenanvändningskartan.</p> <p>Skrivningen om områdesbestämmelser förtydligas avseende att de bör ses över för att underlätta tillämpningen av dem.</p> <p>Kommunen bedömer att materialbehov och materialförsörjning kan hanteras i respektive exploateringsprojekt och därmed inte utgör en fråga för översiktsplanen.</p>
	<p>Framtida utvecklingsområden Håbo kommun har sedan samrådsskedet gjort stora revideringar och utvecklat befintliga utvecklingsområden samt kompletterat med nya utvecklingsområden i översiktsplanen. Med anledning av detta, vill Länsstyrelsen, trots vad som framförts ovan angående att översiktsplanen behöver ställas ut för ny granskning, lämna följande synpunkter.</p>	
	<p>Framtida trädgårdsstad Nya Kalmarsand och verksamhetsområde Dragelund Länsstyrelsen bedömer att en exploatering av de utpekade områdena riskerar att skada det gröna sambandet mellan Görvälnkilen och skogsområdet mellan Bålsta och Håbo-Tibble i landskapsperspektiv, med ekologisk fragmentering som följd. Även det gröna</p>	<p>Kommunen är medveten om att Nya Kalmarsand och Dragelund innebär att Görvälnkilen till viss del kan försvagas. Kommande exploatering ska ta hänsyn och bidra till att bibehålla det gröna</p>

	<p>sambandet mellan Görvälnkilen, Lillsjön och Bålstaåsen riskerar att påtagligt försämrats i ett lokalt perspektiv, särskilt med kombinationen utveckling av både Nya Kalmarsand och Dragelund. De smalare gröna passager som avses att behållas bedöms enbart ha en lokal positiv inverkan. Länsstyrelsen anser att det strider mot Håbo kommuns intention med reservatsbildning vid Lillsjön. Länsstyrelsen bedömer att den föreslagna exploateringen vid Nya Kalmarsand och Dragelund är olämplig, särskilt i kombination, eftersom de riskerar att skada grönstrukturen ur ett landskapsperspektiv. Samråd pågår angående omfattning av förslaget nytt verksamhetsområde vid Lillsjön, i förhållande till lagskyddat fornlämningsområde.</p>	<p>sambandet genom området. Eventuell reservatsbildning vid Lillsjön bedöms rymmas inom det grönområde som finns inritat i mark- och vattenanvändningskartan.</p>
	<p>Framtida verksamhetsområde Skokloster samhälle</p> <p>Planförslaget innebär att ett verksamhetsområde i Skokloster samhälle planeras att förläggas inom Skoklosters naturreservat. Reservatet är statligt. Enligt Håbo kommun bygger möjligheten att realisera det framtida verksamhetsområdet vid Skoklosters samhälle på att reservatsgränsen för Skoklosters naturreservat ändras. Det krävs synnerliga skäl enligt miljöbalken för att ändra en reservatsgräns. En realisering av verksamhetsområdet skulle inte bara påverka själva utbyggnadsområdet, vilket är beläget inom riksintresse för kulturmiljön, utan även stora områden runt omkring i form av buller och tillkommande tung trafik. Den negativa påverkan på riksintresse för kulturmiljö skulle bli stor. Länsstyrelsen anser att verksamhetsområdet inom det statliga naturreservatet ska utgå, då möjligheten enligt miljöbalken att revidera ett befintligt reservat är begränsade.</p>	<p>Kommunen är medveten om att det föreslagna verksamhetsområdet i anslutning till Skokloster tätort ligger inom statligt naturreservat. Områdets lämplighet utreds i efterföljande detaljplanering eller planprogram. Inför eventuell planläggning av området kommer kommunen att föra dialog med länsstyrelsen.</p>
	<p>Framtida trädgårdsstad Väppeby</p> <p>Vid ett bebyggande av det aktuella området vid Väppeby, bryts den gröna länken söderifrån till Gröna dalen av. Gröna dalen blir en isolerad stadspark istället för ett grönt stråk genom Bålsta, vilket riskerar att leda till ekologisk fragmentisering. Länsstyrelsen anser att en grön korridor bör sparas till Gröna dalen, på liknande sätt som enligt förslaget som finns för Lillsjön.</p>	<p>Inriktning för Väppeby udde förtydligas så att det framgår att den gröna länken till Gröna dalen ska säkerställas.</p>

	<p>Framtida verksamhetsområde Logistik Bålsta Ett nytt verksamhetsområde mellan E18 och järnvägen föreslås. Enligt översiktsplanen ska hänsyn visas de många fornlämningarna inom området vid framtida planläggningar, men inte hur detta ska göras. Länsstyrelsen anser att kommunen bör utveckla och komplettera översiktsplanen med detta.</p>	<p>Hur verksamhetsområdet kan utformas för att kunna bibehålla så stor del som möjligt av fornlämningarna, utreds i efterföljande detaljplan.</p>
	<p>Framtida gång- och cykelstråk i Skokloster Enligt översiktsplanen planeras ett gång- och cykelstråk i Skokloster som avses förlängas till Skokloster slott. Gång- och cykelstråkets sträckning är utpekat inom statlig mark och inom område med höga naturvärden. Länsstyrelsen anser att gång- och cykelstråket bör ritas om där sträckningen berör statens fastighet.</p>	<p>Framtida gång- och cykelstråk i Skokloster är schematiskt utmarkerade på mark- och vattenanvändningskartan. Mer exakt dragning av gång- och cykelstråken kommer utredas i nära samverkan med berörda myndigheter och fastighetsägare.</p>
	<p>Synpunkter enligt 3 kap. 16§ PBL Länsstyrelsen har under rubriken Allmänt om planförslaget framfört att Håbo kommun bör ställa ut översiktsplanen på nytt. Nedan följer Länsstyrelsens synpunkter enligt 3 kap. 16 § PBL.</p>	
	<p>Riksintresse för kulturmiljövård Länsstyrelsen anser att flera av de föreslagna förändringsområdena inom riksintresseområden riskerar att komma i konflikt med de kulturhistoriska värdena inom dessa områden. Sedan samrådsskedet har ett område i Skokloster tillkommit som framtida trädgårdsstad. På Skohalvön är den öppna dalgången en viktig värdebärare för möjligheten att uppleva och förstå det bevarade godslandskapet, vilket riksintresset ska skydda. Riksintresseområdet uttrycker maktens landskap där Sko gods, klosterkyrkan och slottet är i centrum nära vattenfärdsvägen, medan de underlydande gårdarna och torpen ligger runt dalgångens kanter. Denna landskapsstruktur skulle inte längre vara avläsbar om ett nytt område med bebyggelse och flera anläggningar skulle uppföras på jordbruksmarken intill de monumentala markörerna. Vidare skulle det visuella sambandet mellan Flasta kyrkoruin (tidigt 1100-tal) och klosterkyrkan (sent 1200-tal)</p>	<p>Området för framtida trädgårdsstad i Skokloster ligger <i>inte</i> inom riksintresse för kulturmiljö. Av yttrandet antar kommunen att länsstyrelsen menar <i>utredningsområdet</i> vid Skokloster slott. Utveckling av området ska föregås av utredningar som prövar områdets lämplighet för bostadsbebyggelse.</p>

	<p>försvinna och därmed deras historiska samband otydliggöras.</p> <p>Tillskapandet av en kyrkby vid Skokloster slott och kyrka skulle därför inte vara i samklang med riksintresseområdets värden, utan kraftigt åsidosätta dessa. Länsstyrelsen bedömer att en utbyggnad inom föreslaget område riskerar att medföra påtaglig skada på riksintresseområdets värden. Utöver detta kan kumulativa effekter i form av ökad trafik och framtida krav på bredare väg till följd av ovan föreslagna utbyggnader jämte ny förbindelse över Skofjärden förväntas, vilket skulle öka den negativa påverkan.</p> <p>Vad gäller LIS-området vid Skokloster slott anser Länsstyrelsen att de föreslagna åtgärderna är för otydliga för att en bedömning ska kunna göras av om riksintresseområdets värden tillgodoses eller ej.</p> <p>Länsstyrelsen anser att kommunen även för övriga planerade utbyggnadsområden med flera. exploateringar som berör riksintresseområden eller ligger intill sådana områden, bör komplettera översiktsplanen med vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa att riksintresseområdenas värden tillgodoses.</p>	<p>Enligt kommunen har området runt Skokloster slott och kyrkan potential att utvecklas till kyrkby. Utveckling avser i första hand att stärka och utveckla besöksnäringen. Med hänsyn till de höga kulturmiljövärdena och landskapsbilden ska utvecklingen föregås av utredningar. Översiktsplanen lyfter även att områdesbestämmelser ska tas fram.</p> <p>LIS-området vid Skokloster slott ingår i kommunens LIS-program, antagen 2016.</p> <p>Frågan om åtgärder i samband med exploatering som berör riksintresseområden hanteras i efterföljande planering.</p>
	<p>Riksintresse för kommunikation</p> <p>I översiktsplanen finns stora infrastrukturåtgärder i den statliga infrastrukturen såsom nya trafikplatser och ny pendeltågsstation. Översiktsplanen är i stora delar beroende av att dessa åtgärder genomförs, och är i vissa fall helt avgörande för kommunens framtida utveckling. Länsstyrelsen vill framhålla att översiktsplanen därmed blir beroende av andra beslut för långsiktiga investeringar i konkurrens med andra prioriteringar. Risken blir därmed att delar av översiktsplanen inte blir möjlig att genomföra.</p>	<p>Noteras. Översiktsplanen anger kommunens viljeriktning.</p>
	<p>Miljökvalitetsnormer</p> <p>I Håbo kommun är Mälaren recipient både för dag- och avloppsvatten. Med översiktsplanens inriktning mot en förtätning av bebyggelsen, och tillsammans med ökade flöden på grund av växthuseffekten kommer belastningen till Mälaren att öka. Samtidigt utgör</p>	<p>Noteras.</p>

	<p>Mälarbassängen Norra Björkfjärden dricksvattentäkt till kommunen och Mälaren i stort dricksvattentäkt för ett stort antal kommuner. Länsstyrelsen befarar att folkhälsan på längre sikt kan påverkas negativt. Belastningen måste minska och de utsläpp som ändå sker ska renas med tillräckligt bra teknik för att minska belastningen av näringsämnen, patogener och miljögifter.</p> <p>Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken ska en bedömning av de betydande miljöeffekterna som genomförandet av planen kan antas medföra göras. I kommunens hållbarhetsbedömning finner vi även bedömningar av andra aspekter, vilket gör det svårt att tyda vilka miljöaspekter som är betydande.</p> <p>Länsstyrelsen anser att bedömningen av påverkan på yt- och grundvatten och konsekvenserna av översiktsplanen som en följd av utbyggnad och förtätning behöver lyftas fram.</p> <p>I bilaga 2. Hållbarhetsbedömning framgår det att det finns en risk för stora negativa konsekvenser för vattenmiljön i Mälaren kopplat till utvecklingen av Bålsta tätort samt risk för stor negativ påverkan på vattenvärderna i Lilla Ullfjärden. Det framgår inte hur översiktsplanen ska kunna bidra till att en försämring av vattenstatus kan undvikas eller hur en förtätning ska komma tillstånd utan att påverka vattenstatus negativt. För den kommunala dricksvattenförsörjningen beskrivs att förslaget om ett nytt vattenskyddsområde kan bidra positivt till dricksvattenkvaliteten. Förändringsområden är koncentrerade till befintliga avloppsreningsverk samt att det finns möjligheter till förbättrad dagvattenhantering.</p> <p>Håbo kommun anger i bilaga 1. Planeringsförutsättningar att Bålsta vatten- och avloppsreningsverk efter tillbyggnad år 2013 är dimensionerad för 30 000 personekvivalenter. Länsstyrelsen framhåller att en hög anslutningsgrad är positivt men en ökad befolkning kan medföra, trots krav på en god miljöteknik i senare prövningar, en ökad belastning på Mälaren. En ökad anslutningsgrad till kommunala reningsverk behöver således inte med automatik innebära att miljökvalitetsnormer inte kommer att påverkas</p>	<p>Hållbarhetsbedömningen förtydligas så att miljöaspekternas går att uttyda.</p> <p>Kommunen bedömer att frågan är hanterad. Frågan tydliggörs i hållbarhetsbedömningen.</p> <p>Kommunen bedömer att frågan är hanterad. Frågan tydliggörs i hållbarhetsbedömningen.</p> <p>Noteras.</p>
--	---	---

	<p>negativt. Vidare vill Länsstyrelsen påminna kommunen om att ett vattenskyddsområde inte är en långsiktig garanti för en god dricksvattenkvalitet kan tillgodoses om belastningen på Mälaren ökar.</p> <p>Håbo kommun har tagit fram nya underlag i form av vattenprogram, dagvattenpolicy, VA-policy och VA-plan till översiktsplanen. Hur vattenfrågorna ska hanteras i planeringen för att inte miljökvalitetsnormerna ska påverkas negativt hänskjuts till dessa dokument. Att dessa frågor kan lösas är avgörande för planens genomförande, riktlinjer behöver därför utarbetas för hur dessa dokument ska implementeras och användas. Det bör tydligt framgå när i tid olika åtgärder planeras att genomföras i översiktsplanen.</p>	<p>Det framgår av respektive styrdokument hur de ska användas och när åtgärder ska genomföras.</p>
	<p>Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS- områden)</p> <p>Förutsättningarna för att peka ut ett LIS-område framgår av 7 kap. 18 e § MB. Där framgår att ett område som avses att pekas ut för LIS, dels ska vara lämplig för utvecklingen av landsbygden, dels att det är av ett sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt samt dels vara i en utpekad del av landet. Håbo kommun har i utställningshandlingarna pekat ut två nya LIS-områden, Ekillas samt Biskops-Arnö. Enligt översiktsplanen kommer det tematiska tillägget för LIS-områden upphöra att gälla vid antagandet av den nya översiktsplanen. Enbart LIS-områdena, deras beskrivningar, samt översiktligt angivna åtgärder lyfts in i översiktsplanen. De riktlinjer som skulle säkerställa att riksintressena tillgodoses faller därmed bort. Länsstyrelsen anser att kommunen måste förtydliga alla LIS-områdenas bedömda påverkan på natur och i synnerhet kulturvärdena.</p>	<p>Flera av riktlinjerna som finns i LIS-planen är generella och finns redan presenterade i kapitlet Generella riktlinjer. Översiktsplanen har kompletterats med de riktlinjer som återstår under rubrik Stränder och strandskydd.</p>
	<p>Ekillas</p> <p>Det föreslagna LIS-området i Ekillas syftar till att stärka det rörliga friluftslivet genom att möjliggöra en utveckling av områdets friluftslivs- och rekreationsvärden. Åtgärder som syftar till att göra området till ett besöksmål och öka tillgängligheten till stranden och insjön avses att främjas. Enligt Håbo kommun sker det med</p>	<p>Det föreslagna LIS-området i Ekillas har tagits bort efter utställningen.</p>

	<p>fördel genom förbättring av Upplandsleden och fortsatt utbyggnad av gång- och cykelvägnätet. Camping och fritidsbebyggelse kan även bli aktuell. LIS-området angränsar till Natura 2000-områdena Ekillaåsen samt Stora och Lilla Ullfjärden. För Natura 2000-området Stora och Lilla Ullfjärden är bland annat ökad tillförsel av gödning exempelvis från avlopp, exploatering av närliggande strandområden, förändrade strömmar till följd av åtgärder i grustäkten i Wij utpekade hot mot områdets bevarandevärden. Länsstyrelsen bedömer därmed att åtgärder såsom camping och exploatering i form av fritidsbebyggelse riskerar att skada Natura 2000-området. Det gäller även det utpekade utredningsområdet.</p>	
	<p>Biskops-Arnö Håbo kommun föreslår att hela det strandskyddade området på Biskops-Arnö ska pekas ut som LIS-område i syfte att stärka besöksnäringen. LIS-området ligger i en, både regionalt och kommunalt utpekad kulturhistoriskt värdefull miljö, med anor sedan förhistorisk tid samt med det medeltida biskopssätet och senare överstebostället som även utgör byggnadsminne. Det nya LIS-området kommer att påverka stora delar av Natura 2000-området på Biskops-Arnö. Länsstyrelsen anser att utpekande av LIS-område inom ett Natura 2000-område generellt är olämpligt, särskilt inom utpekade naturtyper. Länsstyrelsen bedömer att det aktuella LIS-området inte är av ett sådant slag och av sådan omfattning att strandskyddets syften fortfarande kan tillgodoses långsiktigt på ön. Länsstyrelsen anser att LIS-området i Biskops-Arnö helt ska utgå.</p>	<p>Det föreslagna LIS-området på Biskops-Arnö har tagits bort efter utställningen.</p>
	<p>Mellankommunala frågor</p>	
	<p>Vattenförsörjning Länsstyrelsen anser att kommunen saknar tydliga och uttalade mål för grundvatten av god kvalitet. Fortsatt utökning av spridd bebyggelse på landsbygden med enskilda avlopp riskerar att påverka grundvattenförekomsten negativt. Kommunen anger i översiktsplanen att det idag saknas redundans för vattenförsörjningen, men anger inga konkreta åtgärder i översiktsplanen för att lösa situationen långsiktigt.</p>	<p>Riktlinjer för grundvatten finns i kommunens VA-plan och VA-policy. Det pågår en utredning för att öka redundans för vattenförsörjningen.</p>

	Hälsa och säkerhet	
	<p>Buller</p> <p>Enligt översiktsplanen finns märkbara negativa konsekvenser för ljudmiljön för bostadsbebyggelse angränsade till E18 och Stockholmsvägen. Håbo kommun avser att kartlägga bullernivåerna längs större vägar i kommunen samt ta fram en åtgärdsplan för fortsatt arbete med skyddsåtgärder mot buller längs de kommunala vägarna. Länsstyrelsen anser att ett sådant arbete med fördel hade kunnat finnas som underlag till översiktsplanen. Länsstyrelsen finner det positivt att ett skyddsavstånd har införts mellan bostadsområdet och industriområdet Logistik Bålsta.</p>	<p>Noteras.</p>
	<p>Översvämning, ras, skred och erosion</p> <p>Länsstyrelsen har under 2016 tagit fram lågpunktskarteringar för hela länet. Lågpunktskarteringarna kan användas i översiktsplanen för att få en övergripande och en generaliserad bild över var vatten rinner och samlas vid ett skyfall. Det kan ge vägledning i den fortsatta planeringen.</p> <p>Enligt översiktsplanen ska kommunen ta stöd av Mälarrekommandationerna vid planering av ny bebyggelse kring Mälaren. Länsstyrelsen anser att kommunen bör analysera konsekvenserna när risk för översvämning finns och ta ställning till åtgärder, strategier och riktlinjer i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att kommunen bör vara restriktiv med exploatering i områden med översvämningsrisk. Exploatering i områden med risk för översvämning har även en ekonomisk dimension. En dimensionerad vattennivå på +3,1 meter har direkta kostnader för Mälardalsregionen uppåt 1 100 miljoner kronor och drabbar då drygt 600 000 personer i Mälardalsregionen.</p> <p>Vidare anser Länsstyrelsen att den sammansatta riskbilden för en översvämning, vilket inkluderar både sannolikhet och konsekvens, behöver lyftas och belysas tydligare i översiktsplanen. I översiktsplanen redovisar Håbo kommun en översiktlig beskrivning avseende skred, ras och erosion.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Kommunen avser inte att ta fram egna riktlinjer utan avser att fortsatt tillämpa Mälarrekommandationerna. Åtgärder ses över vid efterföljande planering.</p> <p>Kommunen bedömer att översiktsplanen ger tillräcklig vägledning för efterföljande planering, byggande och övriga prövningar.</p>

	Länsstyrelsen vill påminna kommunen att det i samband med detaljplanering alltid ska utföras en bedömning av ras, skred och erosion i enlighet med PBL.	Noteras.
	<p>Transportväg för farligt gods</p> <p>Enligt översiktsplanen ska en riskanalys göras vid byggnation inom 100 meter från väg avsedd för transport av farligt gods och järnväg där transport av farligt gods förekommer. Länsstyrelsen anser att en riskanalys ska tas fram vid byggnation närmare än 150 meter från dessa riskkällor.</p>	Översiktsplanen ändras så att det framgår att en riskanalys ska göras vid byggnation närmare än 150 meter från riskkällor.
	Hållbarhetsbedömningen, bilaga 2	
	<p>För en översiktsplan krävs en strategisk miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken. Kommunen ska redovisa miljökonsekvenser i översiktsplanen på ett sätt som uppfyller kraven enligt 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.</p> <p>Till översiktsplanen finns en hållbarhetsbedömning, bilaga 2 som endast till viss del uppfyller de krav som kan ställas på en miljökonsekvensbeskrivning. Planen saknar således en miljökonsekvensbeskrivning i den mening som lagen kräver.</p> <p>I en miljökonsekvensbeskrivning måste alternativ, olika aspekter av miljöförhållanden, betydande miljöeffekter, åtgärder som planeras, planerad uppföljning av betydande miljöpåverkan osv tas med. Länsstyrelsen saknar en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ. I miljökonsekvensbeskrivningen behöver kommunen beskriva alternativ, varför olika alternativ har valts eller valts bort ska motiveras. Med alternativ menas olika sätt att uppnå målen med översiktsplanen, det kan även gälla olika sätt att lösa bostadsbyggandet. För att underlätta kommande prövningar, lov och detaljplanearbete bör olika lokaliseringalternativ ha prövats i översiktsplanen.</p> <p>I samrådsskedet framfördes synpunkter på att en hållbarhetsbedömning som struktur kan vara svåröverskådlig dels eftersom de hållbarhetsaspekter som skrivs och bedöms är av</p>	<p>Noteras.</p> <p>Hållbarhetsbedömningen förtydligas så att miljökonsekvensbeskrivningen går att urskilja från övriga hållbarhetsaspekter.</p> <p>Hållbarhetsbedömningen kompletteras med en beskrivning av andra rimliga alternativ.</p> <p>Se tidigare kommentar.</p>

	<p>olika karaktärer. Risken finns att det som ska miljöbedömas enligt 6 kap. miljöbalken osynliggörs om dessa inte hålls isär från övriga hållbarhetsaspekter. Till detta bidrar också att de konsekvenser som beskrivs kan vara både positiva och negativa för samma aspekt och att dessa beskrivs under olika rubriker. Exempelvis anger kommunen att det finns möjlighet till stora positiva konsekvenser för den kommunala och regionala dricksvattenförsörjningen från Mälaren genom det föreslagna vattenskyddsområdet samtidigt som risken för negativa konsekvenser för vattenmiljön i Mälaren är betydande på grund av utvecklingen av Bålsta tätort. Väljer kommunen att använda hållbarhetsbedömningen som en miljökonsekvensbeskrivning, måste, utöver vad som angivits ovan, de sammanvägda konsekvenserna tydliggöras samt vilka åtgärder som man tänker vidta för att minska påverkan redovisas.</p>	
	<p>Övriga myndigheter, organisationer och privatpersoner</p>	
	<p>Hållbar utveckling</p>	
Naturskyddsföreningen	<p>Naturskyddsföreningen anser att förslaget till översiktsplan inte når upp till ambitionen för långsiktigt hållbar samhällsutveckling. De motsätter sig att en större bebyggelseutveckling ska främjas på landsbygden än i tätorterna och anser att satsningar på utvecklingen av de befintliga tätorterna måste prioriteras. De nämner att det finns bostadsområden i Bålsta tätorts utkanter som behöver förtätas och upprustas. För att samhället ska kunna bli mer hållbart behöver stationsnära energi- och resurssnåla bostäder tillkomma tillsammans med markbostäder i utkanterna inom cykelavstånd från station i balans med den värdefulla grönstrukturen. De anser att bostäder leder till bilberoende vilket i sin tur leder till ökade utsläpp och klimatbelastning.</p>	<p>Synpunkten är i enlighet med förslaget. Bebyggelseutveckling ska i första hand koncentreras till tätorterna Bålsta, Skokloster och Krägga. På landsbygden ska bebyggelseutveckling ske varsamt genom komplettering av byar och bygrupper.</p>

	Framtida bebyggelseutveckling	
SGU	<p>Enligt SGU är texten i översiktsplanen mycket sparsmakad med information, analys och konsekvenser kring det materialbehov och materialhantering som är en förutsättning för framtida exploatering. Det saknas text om hur kommunen tänker arbeta med att minska användningen av naturgrus samt hur de avser lösa kommande materialbehov på ett så hållbart sätt som möjligt. Att det saknas analyser utifrån grundläggande förutsättningar som materialhantering kan leda till att det tas fram lösningar i de enskilda projekten och att det saknas en övergripande tanke och plan.</p>	<p>Kommunen bedömer att materialbehov och materialförsörjning kan hanteras i respektive exploateringsprojekt och därmed inte utgör en fråga för översiktsplanen. Däremot har översiktsplanen riktlinjer kring masshantering och för avsikt att utreda lämpliga platser för masshantering.</p>
Naturskydds-föreningen	<p>Naturskyddsföreningen motsätter sig att området Nya Kalmarsand, utpekats i översiktsplanen som framtida trädgårdsstad på längre sikt. Detta då området ligger utanför befintlig bebyggelse och saknar förutsättningar för kollektivtrafikförsörjning.</p> <p>Föreningen förordar att den västra delen av verksamhetsområdet Björnbros industriområde utgår ur översiktsplanen. De anser att de planerade och befintliga industriområdena räcker på kortare och längre sikt för att uppfylla kommunens behov av nya arbetsplatser.</p> <p>Föreningen anser att det är oacceptabelt att planera för framtida verksamhetsområde inom statligt naturreservat i anslutning till Skokloster tätort. Föreningen efterfrågar en blandning mellan småskaliga verksamheter och bostäder i Skokloster tätort. Det är dock viktigt att inga fler bostäder tillkommer i strandnära läge och att grönkorridorerna mellan Skokloster tätorts tre bostadsområden behålls.</p> <p>Föreningen motsätter sig att området mellan Torresta och Myrskären pekats ut som område för framtida bostäder. Detta då området har höga kvaliteter som natur- och rekreationsområde och bland annat hyser en badplats. Området saknar vidare förutsättningar för kollektivtrafikförsörjning och kräver omfattande utbyggnad av infrastruktur.</p>	<p>Nya Kalmarsand blir en naturlig utbyggnad av Bålsta. Håbo kommun bedömer att det finns goda förutsättningar till framtida kollektivtrafikförsörjning vid en eventuell realisering av förslaget. Förslaget gång- och cykelstråk mellan Bålsta och Bro i Upplands-Bro skapar goda förutsättningar för de boende att gå eller cykla till Bålsta centrum.</p> <p>Västra Björnbros är detaljplanlagt och därmed inte aktuell att plockas bort från översiktsplanen.</p> <p>Framtida verksamhetsområde i anslutning Skokloster ska anpassas efter områdets förutsättningar och föregås av utredningar. Ett verksamhetsområde möjliggör för fler arbetstillfällen i Skokloster. Vidare bedöms en blandning av småskaliga</p>

		<p>verksamheter och bostäder samt bevarande av gröna korridorer mellan bostadsområdena vara i linje med översiktsplanens intentioner.</p> <p>Öster om Torresta, (framtida trädgårdsstad på sikt) ska föregås av utredningar som bedömer områdets lämplighet. Vid exploatering ska hänsyn tas till platsens förutsättningar.</p>
Enköpings kommun	I inledningen under befolkningsutveckling skriver Håbo kommun att befolkningsmålet ska vara 25 000 invånare till 2030. Enligt Enköpings kommun bör även antalet nya bostäder som behöver tillkomma för att uppnå befolkningsmålet presenteras i anslutning till detta.	Antalet nya bostäder kommer redovisas i kommunens bostadsförsörjningsprogram.
Bygg- och miljönämnden	Enligt Bygg- och miljönämnden är det viktigt att definitioner och tolkningar i översiktsplanen är entydiga och begripliga, särskilt när det gäller bebyggelseutvecklingen på landsbygden. Nämnden saknar en saklig bedömningsgrund för hur jordbruksmark ska värderas i förhållande till en eventuell föreslagen ny bebyggelse. När det gäller anpassning till befintliga bymiljöer anser nämnden att översiktsplanen bör uttrycka värderingskriterier för jordbruksmark utifrån principen att värna långsiktig försörjningsmöjlighet framför att stycka av jordbruksmark till tomtmark för kortsiktig ekonomisk vinning. Detta gäller i synnerhet vid en utbyggnad i de så kallade kyrkbyarna Övergran och Hågeby. I och i anslutning till de större tätorterna (Bålsta, Krägga och Skokloster) kan samhällsnyttan möjligtvis stå till bostadsbyggandets fördel framför den agrara försörjningen, detta bör dock utredas från fall till fall.	Ianspråktagande av jordbruksmark är endast motiverat så länge det tydligt kan motiveras utifrån väsentliga samhällsintressen. Översiktsplanen framhåller att komplettering av bebyggelse i mindre orter och byar <i>inte</i> får ske genom att ta omkringliggande jordbruksmark i anspråk. Riktlinjer för jordbruksmark har förtydligats och presenteras även i kapitlet Generella riktlinjer
Torresta tomtägarförening	Torresta tomtägarförening motsätter sig bestämt att ett område mellan Torresta och Myrskären utpekas i översiktsplanen som ett framtida område för bostäder. Detta då området är ett natur- och rekreationsområde med höga kvaliteter.	Se kommentar till privatpersoner namnsamling på sida 20.

Gillöga AB	Området öster om Torresta är benämnd "Framtida trädgårdsstad på längre sikt". Gillöga AB efterfrågar att detta ändras till "Framtida trädgårdsstad".	Kommunen avser inte att ändra tidsperspektivet för området öster om Torresta. Enligt översiktsplanen ska utvecklingen av Bålsta ske med prioriteringsordning som fokuserar på att förtäta de centrala delarna Bålsta först därefter utvecklas Bålsta utåt. En utveckling av området ska föregås av utredningar och ett första steg för att bedöma områdets lämplighet för exploatering är att ta fram ett detaljplaneprogram.
Bista Mälarstad AB	Bista Mälarstad AB har yttrat sig angående att deras fastighet ingår i ett nytt planprogram för S:t Erikområdet. I sitt yttrande beskriver de sin vision för S:t Erikområdet och bifogar ett utdrag ur en tjänsteskrivelse där visionen framgår. De bifogar även en föreslagen planskiss samt motiv till skissens utformning. Bista Mälarstad AB efterfrågar att området som i översiktsplanen benämns som "framtida trädgårdsstad" istället benämns som "framtida småstad".	Markanvändningen för det berörda området har efter utställningen ändrats till utredningsområde. Detta för att utreda de särskilda förutsättningar som råder på platsen och för att ta hänsyn till befintliga verksamheter. Framtida bebyggelse i området ska dock ha karaktären av trädgårdsstad.
Privatpersoner, namnsamling	302 personer har skickat in ett gemensamt yttrande gällande att de motsätter sig att området öster om Torresta på sikt ska bebyggas med småhus. Personerna önskar att området ska skyddas från exploatering och kräver att kommunen tar bort skrivningarna i förslaget om framtida exploatering av området. Personerna bifogar 206 undertecknade dokument där de motiverar sina synpunkter. Personerna påpekar att Torrestaområdet har mycket höga natur- och kulturvärden. Området består av gamla fina lantbruksmiljöer och mycket värdefulla skogs- och åkerområden. Torrestaområdet är ett av kommunens mest frekvent använda rekreations- och strövområden och utnyttjas flitigt. Enligt personerna skulle djur, natur och vattenliv påverkas negativt av föreslagen exploatering och risken är att kommunens vattenintag även skulle	Området öster om Torresta, (framtida trädgårdsstad på sikt) ska föregås av utredningar som bedömer områdets lämplighet. Vid exploatering ska hänsyn tas till platsens förutsättningar. Utvecklingen ligger i linje med Visionen vårt Håbo 2030 och inriktningen om att vara en mälarnära kommun då området skapar förutsättningar att tillgängliggöra natur- och vattenmiljöer.

	<p>påverkas negativt. Personerna påpekar att exploatering av Torresta går helt emot kommunens vision "Vårt Håbo 2030" samt intentionerna i översiktsplanen om att bevara gröna stråk. Vidare saknar området fungerande infrastruktur vilket innebär en tung belastning för kommunens ekonomi. Personerna påpekar att en stor del av området omfattas av strandskydd och är klassat som "tyst område".</p>	<p>Kommunen är medveten om att området omfattas av utvidgat strandskydd 300 meter. Stor hänsyn ska tas till strandskyddets syften. Tillgängligheten till stranden kan förstärkas genom rekreativstråk.</p> <p>Området har tysta kvaliteter men utgör inte del av större opåverkat område enligt miljöbalken 3 kap. 2 § MB.</p>
Privatperson 1	<p>Personen framför en idéskiss och vision för utveckling av en fastighet i Segersta samt efterfrågar att Håbo kommun utser fastigheten till ett utvecklingsområde i den nya översiktsplanen. Personen anser att fastigheten har ett strategiskt läge i regionen samt goda utvecklings- och pendlingsmöjligheter. Det finns goda möjligheter till en social mötesplats för unga och äldre och förslaget skulle vidare kunna bidra till en hållbar utveckling av landsbygden.</p>	<p>Förslaget ligger inte i linje med översiktsplanens planeringsprinciper.</p>
Privatperson 3	<p>Personen anser att kommunen inte utvecklar utan förstör Bålsta. Bålsta är relativt unikt med bra pendlingsmöjligheter till större städer och har samtidigt varit lite lantligt med mycket natur och avslappnad attityd. Människor väljer att bo här för läget, för att komma bort från stadshets, komma hem och njuta av lugnet i Bålsta. Detta kommer nu att försvinna då Bålsta ska förtätas och omringas av industrier, lastbilar och avgaser.</p>	<p>Översiktsplanens intention är att utveckla Bålsta med ett blandat utbud av service, mötesplatser och bostäder, i första hand i stationsnära läge. Bålsta ska bibehålla sin befintliga karaktär av småskalighet och med inslag av natur och grönområden. Verksamheter med tung trafik lokaliseras till utpekade områden närmast E18.</p>
Privatperson 4	<p>Enligt personen innebär en förtätning av centrala områden i Bålsta att en viktig del av Bålstas egenart och attraktivitet försvinner. Bålsta blir en i raden av "förtätade" Stockholmsförorter och den utveckling vi ser i grannkommunerna, med ökande våld och otrygghet, kommer enligt personen även drabba Håbo kommun. Enligt personen efterfrågar</p>	<p>Se kommentar ovan.</p>

	<p>inflyttande barnfamiljer en naturnära bostad i ett tryggt område på behörigt avstånd från mer tätbebyggda delar. Kommunen bör bygga vidare på detta koncept och den struktur som många av småhusområden i Bålsta redan har idag. En riktig småstad måste växa fram organiskt och det går inte att på artificiell väg åstadkomma en attraktiv "småstadskänsla" i ett nybyggt område. Ett embryo till småstad finns enligt personen redan i den äldre bebyggelsen omkring Stockholmsvägen i gamla Bålsta och det är genom en varsam utveckling av detta område som en genuin och attraktiv småstad kan skapas. Enligt personen andas förslaget det ängsliga förhållningssätt som råder bland kommuner idag. Man törs inte tro på att den egna identiteten är värdefull i sig, utan strävar efter att försöka bli något helt annat än det man är. Då gärna något som det redan finns tretton på dussinet av.</p>	
Privatperson 5	<p>Två personer har yttrat sig gällande att de gärna ser att deras åkervall norr om Kalmar Kyrka används för lite större trädgårdstomter. Kommunen har då möjlighet att lösa problemen med att de saknar avtal för de delar av Råbyleden som ligger över deras mark.</p>	<p>Förslaget berör jordbruksmark. Kommunen bedömer inte att exploatering av några större trädgårdstomter utgör ett så väsentligt samhällsintresse att det motiverar att ta i anspråk jordbruksmarken. Jordbruksmark är av nationell betydelse och en viktig resurs för en långsiktigt hållbar utveckling.</p>
Privatperson 7	<p>Personen motsätter sig den exploatering som föreslås i översiktsplanen och anser att bostäderna i Håbo kommun ökar lavinartat.</p>	<p>Noteras.</p>
Privatperson 8	<p>Personen bor i Torresta för läget, närheten till Mälaren, naturen, avskildheten och tystnaden och vill inte ha en "Trädgårdsstad" inpå knuten. Personen efterfrågar att politikerna ska lyssna på sina medborgare och anser att liggande förslag behöver stoppas.</p>	<p>Noteras.</p>
Privatperson 9	<p>Personen har yttrat sig gällande en framtida exploatering av området öster om Torresta samt dess påverkan på Myrskären. Personen saknar en miljökonsekvensbeskrivning i handlingarna och anser att det är felaktigt att tala om</p>	<p>Utveckling av Öster om Torresta ska föregås av utredningar som prövar områdets lämplighet för bostadsbebyggelse. Om</p>

	<p>närheten till vatten som det tyngsta argumentet till att bo i Håbo. Invånarna i Håbo är generellt inte intresserade av att göra kommunen till en "småstad" och tillgången till naturen med sina olika biotoper och naturformer har ett mycket stort värde för de som bor i kommunen. Naturen mellan Myrskären och Torresta bostadsområde är ett väl frekvent naturområde och att över 250 fastighetsägare har skrivit på protestlistor mot att denna mark exploateras.</p> <p>Personen ifrågasätter exploatörens ekonomiska ställning och ambitioner i samband med föreslagen exploatering.</p> <p>Enligt personen leder kraftig exploatering och explosionsartad förtätning till ökad kriminalitet och andra sociala problem och en mer lugn och organisk tillväxt anses motverka dessa problem.</p> <p>Personen efterfrågar att kommunledningen beslutar om att privatbostädernas tomttytor minst får vara 1000 m² per enfamiljsbostad, helst 1500 m² och att den väg som föreslås byggas ihop med Södra Myrskären bör utgå ur förslaget. Om exploatering ska ske på Torresta 2:9 bör exploateringsytan och antalet byggnader minska och det måste planeras för större strövområden i naturen.</p>	<p>genomförandet av en eventuell framtida detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan ska kommunen genomföra en miljöbedömning för planen.</p> <p>Noteras.</p> <p>Kommunen delar inte yttrandes åsikt om att kraftig exploatering och förtätning skulle leda till ökad kriminalitet och andra sociala problem.</p> <p>Kommunen avser inte att fram riktlinjer för tomtstorlek. Frågan hanteras från fall till fall.</p>
Privatperson 10	<p>Två personer har yttrat sig i form av ägare till en mindre jordbruksfastighet i det relativt nybyggda området Frösundavik. Inom Frösundaviks område har det tidigare funnits möjligheter till ridväg och naturområden vilka har gått förlorade genom byggnation. Personerna noterar att delar av deras fastighet befinner sig i ett sådant område som kommunen anser är lämplig för förtätning och önskar därför ett förtydligande av hur deras fastighet kommer påverkas av kommunens nya strategi. De efterfrågar vidare en dialog kring hur deras fastighet kan integreras i denna nya strategiska utveckling och i eventuell framtida bostadsplanering.</p>	<p>Översiktsplanen anger att inom befintlig användning Trädgårdsstad ska ny bebyggelse utformas med hänsyn till områdets karaktär och gröna miljöer. Vid eventuell förtätning kommer berörda fastighetsägare kontaktas.</p>
Privatperson 11	<p>Enligt personen vill många personer inte att Bålsta ska omvandlas till stad. Detta verkar inte ha gått fram till kommunen. Personen motsätter sig att 17-våningshus och täta kvartersstrukturer byggs med försämrad luftkvalitet och undrar vad den gamla miljön och människorna som bor där har för betydelse för</p>	<p>Närmast stationen eftersträvas ett koncentrerat utbud av service, mötesplatser och bostäder. För att möjliggöra det tillåts en högre och tätare</p>

	<p>kommunen. Personen värnar om att Bålsta ska fortsätta vara som det är och önskar att man enbart satsar resurser där det finns absolut behov.</p>	<p>bebyggelse. Goda miljöer, med bra luftkvalité eftersträvas. Föreslagen utveckling bedöms förstärka Bålsta befintliga karaktär.</p>
Privatperson 12	<p>Personen beskriver den idyll som de upplever att Bålsta är med närhet till vattnet, till naturen och det småskaliga. Enligt personen är det framför allt det naturliga och orörda som lockar och att förtäta och bygga bostäder mellan Torresta och Myrskären skulle förstöra allt detta. Personen undrar om det rent ekonomiskt kan motiveras att i närmsta framtiden bygga 200 småhus öster om Torresta, som i dagsläget saknar infrastruktur, kollektivtrafik samt gång- och cykelvägar. Personen vill veta vilka kostnader som exploatören inte kommer stå för och som därmed kommer ligga på kommunen, exempelvis kommunal service. Personen undrar även om det inte är mer ekonomiskt att för samma summa bygga betydligt fler bostäder på redan tillgänglig mark närmare centrum där all infrastruktur redan finns tillgänglig. Ett alternativ är enligt personen att förtäta i områden som redan har befintlig infrastruktur, och där kommunen redan har ett helhetsgrepp över kostnaderna. Personen undrar om kommunen verkligen vill ha fler bilburna invånare när befintliga pendelparkeringar idag inte räcker till. Personen undrar om kommunen, med sina miljömål, verkligen vill ta bort en äkta och levande skog och viktiga betesmarker.</p>	<p>Se kommentar till Privatpersoner namninsamling på sida 20.</p>
Privatperson 14	<p>Två personer har skickat in ett gemensamt yttrande där de efterfrågar att småhusbebyggelse ska uppföras på fastigheten Viksjö 7:1. Personerna nämner Lilleby Bostadskoncept som ett exempel på efterfrågad bebyggelse och föreslår att området Söderskogen ska expandera söderut och/eller att det blivande området Östra Måttan ska expandera norrut. Personerna efterfrågar dialog med kommunen angående detta. Personerna påpekar att i samband med tidigare översiktsplanarbete omnämndes området mellan Söderskogen och Måttan på fastigheterna Viksjö 1:1, 7:1 och 8:1 som lämpligt för framtida bostadsbebyggelse.</p>	<p>Föreslagen bebyggelseutveckling är inte i linje med översiktsplanens intentioner. Kommunstyrelsen beslutade att återta beslut om planuppdrag detaljplaneprogram för Viksjö 7:1 mfl 2017-02-13 med anledning av att samrådsförslaget till översiktsplanen fokuserar på en utveckling av redan befintliga områden. Vidare utgör stor del av fastigheten värdefull natur och jordbruksmark.</p>

	Näringsliv	
Upplands-Bro kommun	Enligt Upplands-Bro kommun har inget förändrats i Upplands-Bro när det gäller den del av verksamhetsområdet Dragelund som ligger norr om E18. Området på Upplands-Brosidan är fortsatt prioriterat för areella näringar i deras översiktsplan.	Håbo kommun hänvisar till sin kommentar i samrådsredogörelsen om att området ingår i pågående arbete med detaljplaneprogram för Dragelund. Området är centralt beläget gentemot Bålsta. Håbo kommun avser att ha fortsatt dialog med Upplands-Bro kommun inför fortsatt planläggning av området.
Sand & Grus AB Jehander	Sand & Grus AB Jehander invänder mot formuleringen i översiktsplanen att ”brytning av naturgrus ska upphöra och fortsatt brytning efter att tillstånden löpt ut är inte aktuell”. Jehander har ett tidsbegränsat tillstånd att bedriva berg- och grustäkt inom fastigheterna Håbo Vi 6:1 och Håbo Vi 11:1. Att täktverksamheten i Wij skulle upphöra resulterar i ökad miljöbelastning i form av längre transporter av ballast samt negativa konsekvenser både från trafiksynpunkt och ekonomisk synpunkt. De anser vidare att kommunen inte har redovisat hur materialet som idag bryts i Wijtäkten ska ersättas. Enligt Jehander är Wijtäkten viktig för samhällets försörjning i regionen med omnejd och de anser att fortsatt brytning av naturgrus är högst aktuell i täkten i Wij/Ekilla, även efter att nuvarande tillstånd löpt ut. Jehander kommer inom kort lämna in en ansökan om tillstånd till fortsatt verksamhet. Enligt Jehander bör formuleringen i översiktsplanen på sidan 67 om att fortsatt brytning inte är aktuell utgå ur förslaget.	Översiktsplanen har förtydligats gällande att området vid nedläggning av naturgrusbrytning i första hand utvecklas för att stärka friluftslivet. Hur kommunen avser att lösa framtida materialförsörjning utgör inte en fråga för översiktsplanen.
	Kommunikationer	
	Generellt	
Trafikverket	I översiktsplanen nämns stora infrastrukturåtgärder i den statliga infrastrukturen såsom nya trafikplatser och ny pendeltågstation. Enligt Trafikverket gör detta	Noteras. Översiktsplanen anger kommunens viljeriktning.

	att översiktsplanen blir beroende av andras beslut om långsiktiga investeringar och riskerar att inte blir genomförbar. Trafikverket välkomnar en dialog med Håbo kommun angående utvecklingen av kommunen, särskilt gällande de ärenden och åtgärder som kan ha inverkan på statlig infrastruktur. Trafikverket vill informera om att det finns information på deras hemsida om hur Trafikverket önskar att trafikplaneringen ska integreras i samhällsplaneringen i enlighet med de transportpolitiska målen.	
Privatperson 11	Personen anser att man i översiktsplanen glömmer att Bålsta är ett vidsträckt område och att många har långt till en busshållplats.	Noteras. Kommunen för en kontinuerlig dialog med Region Uppsala för att säkerställa att så många bålstabor som möjligt har god tillgång till busshållplats.
	Järnväg och kollektivtrafik	
Trafikverket	Trafikverket uppmärksammar att kommunen pekar ut att det framtida verksamhetsområdet Logistik Bålsta har goda förutsättningar att hantera gods på järnväg. Vid exploatering kring stickspåret krävs det enligt Trafikverket en funktionsutredning. Trafikverket menar att det i dagsläget inte finns kapacitet för en järnvägsansluten exploatering i området.	Noteras.
Enköpings kommun	Enköpings kommun instämmer i vikten av att bygga ut Mäljarbanan till fyrspar i riktning mot Stockholm.	Noteras.
Upplands-Bro kommun	Upplands-Bro kommun anser att det är positivt att Håbo håller fast vid att kommunens utveckling inte får försvåra en framtida utbyggnad av nya spår längs Mäljarbanan.	Noteras.
Privatperson 13	Personen anser att Bålsta inte har något behov av en ny järnvägsstation. Pengarna bör istället läggas på att femtonminuterstrafiken till Kungsängen förlängs hela vägen till Bålstas nuvarande järnvägsstation och att ett eller två spår byggs ut vid nuvarande järnvägsstation. Personen anser att det skulle vara en klar fördel för Håbos invånare att pendeltågen startar vid en station för SJ-tåg.	Kommunen verkar för en högre turtäthet samt utbyggnad av Mäljarbanan till fyrspar i riktning mot Stockholm.

	Väg	
Tekniska nämnden	Tekniska nämnden anser att skrivningarna om trafiksituationen i samband med kommunens utbyggnad är mycket begränsade och behöver utökas. Vidare bör trafikflöden och parkeringssituationen utredas.	Noteras. Kommunen avser att utreda trafikflöden och parkeringssituationen i samband med att strategiska styrdokument för trafik tas fram.
Naturskyddsföreningen	Enligt Naturskyddsföreningen bör det stå med i översiktsplanen att kommunstyrelsen antog en infrastrukturkarta 2018-09-17 där lämpliga platser för laddstolpar pekats ut. De anser vidare att det bör specificeras om det är laddstolpar för snabbladdning eller normalladdning som avses.	Översiktsplanen förtydligas avseende att strategiska platser för laddinfrastruktur har tagits fram och uppdateras regelbundet.
Privatperson 2	<p>Personen yttrar sig gällande anslutningsvägen mellan Kraftleden och Kalmarleden och anser att det är mycket oroväckande att trafiken föreslås ledas om via Shellmacken mot E18. De som bor i området kommer få en stor ökning av tung trafik samt högre hastigheter på vägen.</p> <p>Personen efterfrågar att kommunen gör en ny avfart från E18 som går direkt upp mot nya industriområdet och som även gynnar Krägga. Vidare kommer trafiken i rondellen och på E18 öka påtagligt. Backen från Shellmacken är enligt personen knappast lämplig för mer trafik i halkan under vintertid och allt detta kommer leda till att bullernivåerna i området stiger och hälsan försämras. Personen undrar hur kommunen tänkt hjälpa de som bor i området att slippa höjningar av bullernivåer och hastighetsproblem. Enligt personen är bullernivåerna från E18, Shellmacken och rondellen redan extremt höga.</p> <p>.</p>	<p>Se kommentar till Tekniska nämnden på sida 27.</p> <p>Kommunen kommer i dagsläget inte föreslå en ny avfart från E18 med direkt koppling till Logistik Bålsta-området.</p> <p>Håbo kommun jobbar aktivt för att säkerställa en säker och hälsosam trafikmiljö i kommunen, genom exempelvis bullermätningar och underhåll av de kommunala vägarna. Kommunen för även dialog med Trafikverket om trafiknivåerna på E18.</p>
Privatperson 6	Personen anser att när det gäller anslutning av Åsleden till Centrumrondellen ska syftet vara att avlasta Stockholmsvägen och norra delen av Åsleden från trafik som härrör från den södra delen av Åsleden. Åsleden ska inte utgöra en alternativ genomfartsled till Stockholmsvägen. Åsleden bör därmed spärras för genomfart, förslagsvis vid gångbanan mellan Kaprifolvägen och Ljungvägen.	Detaljer gällande Åsledens förlängning kommer hanteras i kommande utredningar.

	Cykel- och gångvägar	
Naturskydds-föreningen	Naturskyddsföreningen anser att det är positivt att Håbo kommun vill fokusera på att utveckla ett antal cykelstråk. De anser dock att det skulle kunna förtydligas vad som avses med "stråk som ska utvecklas för bättre och säkrare förutsättningar för gång och cykel." De undrar vidare vad utvecklingen består i, vilka sträckor som ska prioriteras och vad som ligger till grund för prioriteringen. Föreningen förordar en prioritering av utbyggnad av cykelvägar på de mest trafikerade sträckorna med högre hastighetsbegränsningar (70 och 80 km/h).	<p>Stråken syftar till att koppla samman kommunens olika delar men också grannkommuner med bättre och förutsättningar för gång och cykel.</p> <p>Utvecklingen består exempelvis av åtgärder i form av nya eller upprustade cykelvägar eller trafiksäkerhetshöjande åtgärder som gör det säkrare för fotgängare/gångare att gå/cykla längs med bilväg.</p> <p>Prioriteringsgrunder för åtgärder i cykelinfrastrukturen anges i Ramverket 2021, vilket är en del av Håbo kommuns cykelplan.</p>
Privatperson 11	Personen påpekar att det är orimligt för många att cykla till Bålsta centrum och anser att den tilltänkta gång- och cykelbanan som planeras på Kraftleden är olämplig.	Kommunen bedömer att ett gång- och cykelstråk längs Kraftleden kan bidra till att förbättra förutsättningarna att gå och cykla i kommunen.
	Vattenförbindelser	
Knivsta kommun	Knivsta kommun är öppna för möjligheten till en färjeförbindelse på Mälaren mellan Knivsta kommun och Håbo kommun. Detta under förutsättning av någon huvudman skulle presentera ett sådant initiativ. Utöver ett sådant initiativ krävs även ett förarbete där för- och nackdelar av färjeförbindelsen samt genomförande- och finansieringsfrågor utreds. De tar upp att de antagit en ny översiktsplan år	Noteras.

	2017 där de pekar ut ett område för en eventuell färjeförbindelse över Skofjärden som ansluter till Skokloster.	
	Natur och friluftsliv	
Upplands-Bro kommun	<p>Upplands-Bro kommun anser att det är positivt att Håbo vill verka för ett sammanhängande nätverk av grönytor regionalt och säkerställa de gröna sambanden över kommungränsen till Görvälnkilen.</p> <p>Kommunen anser att Upplands-Broleden bör återfinnas i översiktsplanen och påpekar att de gärna ser en gemensam planering av Upplands-Broledens förlängning.</p> <p>Enligt Upplands-Bro kommun bör det framgå tydligt i översiktsplanen att vid exploatering behöver hänsyn tas till vissa känsliga områden i Upplands-Bro, bland annat Broviken som är Natura 2000- och Esko-område.</p>	<p>Noteras.</p> <p>Upplands-Broleden omnämns i planprogram till Dragelund.</p> <p>Översiktsplanen tar hänsyn till samtliga känsliga områden. Riktlinjer för god vattenkvalitet omnämns i översiktsplanen</p>
Bygg- och miljönämnden	På flera håll i dokumentet används uttrycket ekosystemtjänster. Enligt Bygg- och miljönämnden bör texten kompletteras med en definition och exempel på sådana. När det gäller Stockholms gröna kilar skulle det vara värdefullt med en kort historik för att bättre förstå syftet med dessa.	Ekosystemtjänster definieras i översiktsplanen.
Tekniska nämnden	Enligt Tekniska nämnden kan de generella riktlinjerna för natur och rekreation på sidan 52 utvecklas. De efterfrågar även att avstånd till grönområden ses över och att äldres behov av grönområden nämnas.	Riktlinje om avstånd till grönområde gäller även för äldre. Översiktsplanen kompletteras avseende detta.
Naturskyddsföreningen	<p>Det är bra att behovet av de gröna värdena lyfts fram i översiktsplanen. Naturskyddsföreningen saknar dock ett förslag till handling som kan utgöra underlag för den fortsatta planeringen och byggandet i kommunen. Detta skulle kunna innebära en kommuntäckande gröstrukturplan.</p> <p>Vidare saknas en kort beskrivning i översiktsplanen av hur viktiga naturområden är för folkhälsan.</p>	<p>Kommunen har tagit fram ett gröstrukturprogram som ska utgöra underlag för framtida planering och exploatering.</p> <p>Naturområdets betydelse för folkhälsan omnämns i översiktsplanen.</p>
Lantbrukarnas riksförbund	Enligt Lantbrukarnas riksförbund kan den diskuterade parken och Gröna Dalen läggas intill diket. Den får dock inte ta mer än en mindre del	Gröna dalen som framtida stadspark är en viktig del av Bålstas utveckling och

	av den nuvarande åkern i anspråk. Håbo LRF diskuterar gärna avgränsningar med kommunen i samband med detaljplanearbete.	motiverar därmed ianspråktagande av jordbruksmark.
Gillöga AB	Enligt Gillöga AB behöver kommunen säkerställa att det inritade gröna sambandet och den regionala gröna kopplingen harmoniserar med tilltänkt bebyggelse som planeras i området öster om Torresta.	Den tilltänkta bebyggelsen ska harmonisera med de naturvärden som finns i området. Bebyggelsens lämplighet prövas i kommande detaljplaneprogram och utredningar.
Privatperson 5	Personerna anser att med tanke på den förtätning som sker in mot Bålsta och Kalmarviken ska berget ovanför småbåtshamnen i Frösundavik fortsatt vara naturmark i enlighet med kommunens naturvårdsplan.	Avgränsningarna i mark- och vattenanvändningskartan är schematiska och översiktliga. Området ingår i befintlig mark- och vattenanvändning, Trädgårdsstad. Det innebär att mindre parker och grönområden ingår i området. Området omfattas av utökat strandskydd.
Privatperson 7	Personen anser att de flesta centrala grönområdena som funnits tidigare redan tagits i anspråk och exploaterats. Personen efterfrågar mer grönska i kommunen.	Översiktsplanens inriktning är att tätortsnära natur ska värnas och utvecklas för många funktioner och hög kvalitet.
Privatperson 11	Enligt personen är det fel att avverka skog när koldioxidutsläpp står högt på agendan. En blandskog är vidare mest stormtålig vilket även bör beaktas.	Noteras.
	Jordbruksmark	
Lantbrukarnas riksförbund	Lantbrukarnas riksförbund betonar att en stor del av jordbruksmarken, även inom Bålsta, är av hög klass och måste så långt som möjligt skyddas mot exploatering. Till exempel bör fälten vid Våppeby, och längs Kalmarleden bevaras.	Kommunen bedömer att tätortsutveckling inom Bålsta utgör väsentligt samhällsintresse och motiverar därmed ianspråktagande av jordbruksmark.

Gillöga AB	Gillöga AB anser att kommunens intresse för att ianspråkta jordbruksmark för bostadsbyggande inom Torresta 2:9 bör förtydligas. I nuvarande förslag nämns det inget om detta utan det är endast utmärkt på en karta.	Översiktsplanen förtydligas avseende att jordbruksmark kan komma att tas i anspråk i området öster om Torresta.
Privatperson 4	Enligt personen är närheten till landsbygden en av Bålstas mest värdefulla kvaliteter som ort. Att ta befintlig åkermark i anspråk för bebyggelse anses förstöra Bålstas egenart och därigenom attraktivitet.	Se tidigare kommentar till Lantbrukarnas riksförbund på sida 30.
Privatperson 5	Två personer bedriver ett mindre jordbruk i Frösundavik som de avser fortsätta att bedriva. Personerna betonar att åtgärder som begränsar eller försvårar jordbruk på landsbygden ska undvikas samt att hänsyn ska tas till arrondering och möjlighet till rationellt jordbruk. De tar även upp att för jordbruksfastigheter gäller ett skyddsavstånd på minst 200 meter från gårdscentrum och minst 50 meter från hagmark.	Synpunkten är i enlighet med kommunens intentioner. Boverket hade tidigare Allmänna råd om skyddsavstånd, men dessa är borta. Istället hänvisar Boverket till kraven för planläggning och bygglovsgivning.
	Föreningsliv	
Håbo ridklubb	Håbo ridklubb önskar tydliggöra att ett område som ingår i översiktsplanen idag används av föreningen för att bedriva ridskola och relaterad verksamhet. Området är utpekad som "Framtida verksamhetsområde på längre sikt". Enligt ridklubben är det otydligt vad som menas med "på längre sikt" och de vill uppmärksamma att föreningen får det ytterst svårt att bedriva en kvalitativ ridskola för kommunens invånare utan detta område. Föreningen har till sitt yttrande bifogat en karta där området är markerat. Föreningen anser att ett ersättningsområde kan diskuteras och påpekar att denna mark behöver vara belägen inom ungefär samma avstånd från den fastighet som Håbo ridklubb i dagsläget hyr av kommunen.	Utbyggnad av området blir först aktuellt efter att området söder om E18 är utbyggt. Med stor sannolikhet blir utbyggnaden inte aktuell förrän efter 2030. Vid exploatering ska hänsyn tas till befintliga verksamheter. Vid detaljplaneläggning kommer samråd hållas med berörda sakägare.

	Vatten	
SGU	<p>Enligt SGU saknas det i översiktsplanen tydliga och uttalade mål för grundvatten av god kvalitet. Fortsatt utökning av spridd bebyggelse på landsbygden med enskilda avlopp riskerar enligt SGU att påverka grundvattenförekomster negativt.</p> <p>Kommunen anger att man idag saknar redundans för vattenförsörjningen men de anger inga konkreta åtgärder i översiktsplanen. Att det saknas analyser utifrån grundläggande förutsättningar om vattenförsörjning kan leda till att det tas fram lösningar i de enskilda projekten och att det saknas en övergripande tanke och plan.</p>	<p>Sedan samrådsförslaget har en VA-policy och VA-plan tagits fram, i dessa finns riktlinjer kring enskilda avlopp.</p> <p>Frågan hanteras i kommunens VA-policy och VA-plan. En regional vattenförsörjningsplan håller på att tas fram, vilken kommer utgöra ytterligare stöd i frågan. Kopiera in från Länsstyrelsen, angående redundans.</p>
Naturskyddsföreningen	<p>Naturskyddsföreningen efterfrågar en tydligare definition och beskrivning av begreppet "mälarnära boende" från kommunens vision 2030 i avsnittet om stränder och vatten.</p> <p>Enligt föreningen är det angeläget att värna strändernas betydelse för grönstruktur, biologisk mångfald och möjlighet att kunna röra sig nära vatten.</p> <p>Föreningen anser att utredningsområdet mellan Torresta och Myrskären utgör ett viktigt samband mellan en sammanhängande grönstruktur och Mälaren. Det anses vara viktigt att bibehålla dessa områden och göra Mälarens stränder mer tillgängliga. Föreningen anser därför att det förslagna utredningsområdet ska utgå översiktsplanen.</p> <p>Naturskyddsföreningen anser att kapitlet i översiktsplanen om LIS- områden ska utgå i sin helhet då det inte anses vara relevant för Håbo.</p>	<p>Mälarnära boende handlar om att kommunens invånare ska få förbättrad tillgång till Mälarens strandområden och därmed ökad möjlighet till rekreation och friluftsliv. En sådan utveckling ska i första hand ske där strandområdet redan ianspråktagit eller där det finns god potential att utveckla rekreations-, friluftsliv och besöksvärden. Nya bostäder i strandnära läge ska endast ske där det är lämpligt.</p> <p>Angående förändringsområdet öster om Torresta, se kommentar till privatpersoner namnsamling på sida 20.</p> <p>De föreslagna LIS-områdena vid Ekill och Biskops-Arnö har utgått ur översiktsplanen. I övrigt har inga</p>

		revideringar gällande LIS gjorts.
Torresta tomtägarförening	Torresta tomtägarförening vill värna om strandskyddet som bör vara minst 300 meter.	Strandskyddet vid Torresta är 300 meter och kommer vid eventuell framtida exploatering värnas.
Gillöga AB	Enligt Gillöga AB bör det motiveras för Länsstyrelsen att utvidgat strandskydd på 300 meter som gäller för Torresta 2:9 behöver upphävas i kommande plan.	Behov av upphävande kommer hanteras i efterföljande utredningar. Kommunens syfte är inte att upphäva strandskyddet för exploatering utan öka tillgängligheten till stranden.
	Teknisk försörjning	
Lantbrukarnas riksförbund	Lantbrukarnas riksförbund önskar bli vidtalade i planeringsstadiet i samband med ledningsdragningar för el samt VA.	Noteras.
	Energiförsörjning	
Energi-myndigheten	<p>Energimyndigheten vill uppmuntra Håbo kommun att inte utesluta etablering av vindkraft över en specifik maximal totalhöjd. Teknikutvecklingen de senaste åren har gjort det möjligt att producera betydligt större mängd el per vindkraftverk, vilket till stor del förutsätter en ökning av vindkraftverkets tornhöjd.</p> <p>Kommunen bör vidare hänvisa till riksdagens beslut från 2018 om energipolitikens inriktning (prop. 2017/18:228). I förslaget till ny översiktsplan anser kommunen att det generellt inte är lämpligt med ”större vindkraftsetableringar eller etablering av stora vindkraftverk, över 100 m”. Energimyndigheten vill i detta sammanhang lyfta fram vikten av en resurseffektiv utbyggnad av vindkraft för att nå målet om 100 procent elproduktion från förnybara energikällor år 2040.</p>	<p>Kommunen bedömer fortsatt att större vindkraftsetableringar eller vindkraftsetableringar över 100 meter inte är lämplig på grund av känslig landskapsbild och Försvarmaktens intressen. Kommunen är däremot positiv till mindre verk, vilka hanteras i bygglov.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med hänvisning till riksdagens beslut om energipolitisk inriktning.</p> <p>Noteras.</p>

Svenska kraftnät	<p>Svenska kraftnät vill åter upprepa att transmissionsnätsledningar endast undantagsvis är lämpliga att anlägga som markkabel. En markkabelförläggning innebär sämre driftsäkerhet. Kablarnas större sannolikhet för att gå sönder, tillsammans med den längre reparationstiden, gör att de jämfört med luftledningar är ett betydligt sämre alternativ ur driftsäkerhetssynpunkt.</p> <p>Översiktsplanen nämner den planerade 400 kV-kraftledningen mellan Hamra och Överby som passerar Håbo kommun. Enligt nu gällande tidplan är drifttagning planerad till år 2029. Dock kommer Svenska kraftnät redan under hösten genomföra en så kallad myndighetsdialog om föreslagna utredningskorridorer. Svenska kraftnät vill uppmärksamma att stora elintensiva industri- eller infrastrukturetableringar alltid måste föregås av noggrann planering och samverkan med områdets berörda elnätägare. Normalt behöver Svenska kraftnät alltid involveras vid etablering av verksamheter som förbrukar mer än 100 MW.</p> <p>Svenska kraftnät vill slutligen informera om att förändringar av elnätsstrukturen i regionen kan vara anmälningspliktigt enligt elberedskapslagen. Svenska kraftnäts elberedskapsföreskrift (SvKFS 2013:2) anger såväl vilka anläggningar som vilka typer av förändringar som omfattas av anmälningskyldigheten. Den planerade förändringen ska i ett så tidigt skede som möjligt anmälas till Svenska kraftnät för att Svenska kraftnät i egenskap av elberedskapsmyndighet ska kunna vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa en robust elförsörjning i Sverige. Så länge deras rekommendationer beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot aktuell översiktsplan.</p>	<p>Noteras. Översiktsplanen anger kommunens viljeriktning.</p> <p>Noteras. Felaktigt årtal i översiktsplanen rättas.</p> <p>Noteras.</p>
Tekniska nämnden	Tekniska nämnden efterfrågar att elförsörjningen nämns i avsnittet om framtida verksamhetsområden som en avgörande del i infrastrukturen för etableringar.	Översiktsplanen har förtydligats så att det framgår att elförsörjning är en avgörande del i infrastrukturen vid etablering av framtida verksamhetsområden.
Naturskyddsföreningen	Naturskyddsföreningen anser att det är dåligt att områden som pekades ut i samrådsversionen av översiktsplanen som lämpliga för	Se kommentar till Energimyndigheten på sida 32.

	<p>vindkraftsutbyggnad inte finns med i denna version. Detta då behovet av el är stort och förväntas växa. Föreningen anser att en utbyggnad av vindkraften med stora och/eller medelstora vindkraftverk på platser som utpekats som lämpliga för detta ändamål är en viktig förutsättning för ett hållbart och storskaligt energiförsörjningssystem i framtiden. Föreningens utgångspunkt är att ingen mer utbyggnad av kärnkraften blir aktuell och de ser ingen potential i att bioenergin kan byggas ut till en storskalig nivå.</p> <p>Naturskyddsföreningen stödjer ställningstagandet att befintlig kraftledning om 220 kV på lång sikt bör grävas ner. De anser dock att samma gäller alla större kraftledningar.</p>	Noteras.

	Vatten och avlopp	
Tekniska nämnden	Enligt Tekniska nämnden är VA-frågorna tydliggjorda i översiktsplanen på bra sätt, det behöver dock ses över så att samma uttryck används genomgående, t.ex. dricksvatten, spillvatten och dagvatten samt verksamhetsområde.	Ordvalen ses över så att samma används genomgående i översiktsplanen.
	Utbildning	
Barn- och utbildningsnämnden	Enligt Barn- och utbildningsnämnden behöver skolverksamheten vara en flexibel organisation som omges av strukturer som kan anpassas efter omvärldsförändringar.	Noteras.
	De föreslår att nya uppdaterade siffror från barn- och utbildningsförvaltningens lokalförsörjningsplan tillämpas i översiktsplanen.	Översiktsplanen har kompletterats med en hänvisning till

		kommunens strategiska lokalförsörjningsplan.
Privatperson 12	Personen vill veta vilka förskolor och skolor barnen som flyttar till planerat bostadsområde mellan Torresta och Myrskären ska gå på.	Detta är en fråga av mer detaljerad karaktär som inte hanteras i översiktsplanen.
	Riksintressen (utöver Länsstyrelsens yttrande)	
Försvarsmakten	Enligt Försvarsmakten förekommer det en del felaktigheter i avsnittet om hur riksintresse för totalförsvaret ska beaktas. Försvarsmakten begär att alla <i>höga objekt</i> inom hela kommunen ska samrådas med Försvarsmakten. Inom influensområde för väderradar gäller samma förfarande för höga objekt som i resterande del av kommunen, dvs. alla objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse respektive 45 meter inom sammanhållen bebyggelse ska remitteras. Inom påverkansområde för buller eller annan risk ska alla plan- och lovärenden remitteras till Försvarsmakten, liksom det påverkansområde "övrigt" som är markerat på kartan.	Felaktigheter åtgärdas så att det överensstämmer med Försvarsmaktens yttrande.
	Kartor	
Försvarsmakten	Försvarsmakten anser fortsatt att kartan som redovisar riksintressen för totalförsvarets militära del är alltför otydlig.	Kartan har justerats.
Bygg- och miljönämnden	Bygg och miljönämnden vill poängtera vikten av att den antagna översiktsplanen utformas digitalt i kommunens geografiska informationssystem.	Noteras. Översiktsplanen kommer att digitaliseras efter antagande.
Tekniska nämnden	Tekniska nämnden anser att kartorna bör förbättras då de är små, har färger som är svåra att särskilja samt innehåller otydliga skrafferingar. Enligt nämnden är en tydlig helsideskarta önskvärt till varje avsnitt. Nämnden efterfrågar fler strandskyddssymboler på kartan på sidan 72 för att motsvara verkligheten. De påpekar även att Nya Kalmarsand och Ekillan saknar markering.	Utöver kartan för Försvarets intressen, kommer övriga kartor inte att ändras. En digital version kommer finnas tillgänglig efter antagande och kommer därmed göra det enklare att urskilja markeringar på kartan.

		Kartan har justerats med strandskyddsymboler över Nya Kalmarsand och Ekilla.
	Ekonomiska konsekvenser	
Privatperson 13	På grund av framtida förutsedda ekonomiska svårigheter anser personen att kommunen bör tänka igenom sina utgifter. Kommun bör vara försiktig och återhållsam i utbyggnadstakten för att undvika att hamna i stora ekonomiska problem när lågkonjunktur och andra mer strukturella kostnader slår igenom. Att bygga en stadspark kring Gröna Dalen och närliggande områden anses inte vara ekonomiskt försvarbart då pengarna kan behövas till andra viktigare saker som exempelvis skolor.	Översiktsplanen visar kommunens viljeinriktning.
	Risk och säkerhet	
SGI	SGI vill trycka på att det i samband med detaljplanering alltid ska utföras bedömning av ras, skred och erosion i enlighet med PBL.	Noteras.
Strålsäkerhetsmyndigheten	<p>Införandet av den nya strålskyddslagen har medfört att Folkhälsomyndighetens riktvärde för radon i inomhusluft inte längre är aktuellt. Istället bör man utgå ifrån referensnivå som anges i Strålskyddsförordningen (SFMFS 2018:506). Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten kan texten om elektromagnetiska fält (EMF) kompletteras med hänvisning till var man kan hitta vägledning angående avstånd och fältstyrkor.</p> <p>Strålsäkerhetsmyndigheten saknar råd kring exponering för UV-strålning. Samtliga cancerformer som har koppling till UV-strålning ökar i Sverige. Det är därför viktigt att skapa miljöer med variationer i områden med sol och skugga, inte minst vid planeringen av barns utemiljöer kring skola och förskola. På Strålsäkerhetsmyndighetens hemsida finns underlag för hur barns utemiljöer kan utformas så att barnen skyddas från skadlig UV-strålning. Strålsäkerhetsmyndigheten vill påpeka att miljömålet "Säker strålmiljö" även omfattar att</p>	<p>Översiktsplanen kompletteras med hänvisning till vägledning angående avstånd och fältstyrkor.</p> <p>Översiktsplanen kompletteras med riktlinjer om UV-strålning och barns utemiljöer.</p>

	begränsa befolkningens exponering för radon och Ultraviolett (UV) strålning.	
Räddningstjänsten	Räddningstjänsten noterar att endast vissa av deras tidigare framförda synpunkter har beaktats. Räddningstjänsten rekommenderar att deras tidigare punkter, dels om brandpostnät men även om trafik av farligt gods tas upp i handlingen.	Frågan om brandpostnät är inte en fråga för översiktsplanen Frågan om förbudsområde för farligt gods samt primära och sekundära farligt godsleder kommer hanteras i samband med översynen av alternativa vägar till nya och befintliga industriområden.
	Ingen erinran	
SGI	SGI har ur geoteknisk säkerhetssynvinkel ingen erinran mot översiktsplanen.	
Uppsala kommun	Uppsala kommun har inget att erinra.	